

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

освітньо-професійна програма Облік і оподаткування
спеціальність 071 Облік і оподаткування
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь бакалавр
факультет обліку та фінансів

Розробник: *Дорошенко Ольга*, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к. е. н., доцент

Гарант освітньо-професійної програми Облік і оподаткування
Канцедал Наталія, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, к. е. н., доцент

Полтава 2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Податкова система
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Дорошенко Ольга, к. е. н., доцент Контакти: 12 каб. (деканат факультету обліку та фінансів, 2-й поверх) e-mail: olga.doroshenko@pdaa.edu.ua тел. +380952297863, сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/doroshenko-olga-oleksandrivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	дисципліни гуманітарного та фундаментально-прикладного блоку

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: вивчення фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості національного продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

Основні завдання навчальної дисципліни: засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування, діяльності податкових органів.

Компетентності:

інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

загальні (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

спеціальні (фахові) (СК):

СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства

та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

Програмні результати навчання

ПРО2. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПРО3. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПРО6. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПРО7. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

Методи навчання:

МН 1 Словесні методи (лекція);

МН 2 Наочні методи (демонстрування, спостереження);

МН 3 Практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою);

МСМ 2 Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності;

МНК 1 Методи усного контролю (усне опитування, обговорення теоретичних питань);

МНК 2 Методи письмового контролю (контрольна робота, письмове виконання практичних завдань);

МНІ 4 Комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Сутність і види податків. Податкова система України.

Тема 2. Податок на додану вартість.

Тема 3. Акцизний податок.

Тема 4. Мито.

Тема 5. Податок на прибуток підприємств.

Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб.

Тема 7. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємництва.

Тема 8. Єдиний податок для сільськогосподарських товаровиробників.

Тема 9. Рентні платежі.

Тема 10. Майнове оподаткування.

Тема 11. Місцеві та інші податки і збори.

Тема 12. Податкові органи. Податкова політика України.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 90 год

Кількість кредитів 3

Форма семестрового контролю залік

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	ОО_б.д._2021				ОО_б.з._2021			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
л		п	с. р.	л		п	с. р.	
Тема 1. Сутність і види податків. Податкова система України	6	2	-	4	6	-	-	6
Тема 2. Податок на додану вартість	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 3. Акцизний податок	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 4. Мито	6	-	-	6	6	-	-	6
Тема 5. Податок на прибуток підприємств	10	2	2	6	10	-	2	8
Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 7. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємництва	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 8. Єдиний податок для сільськогосподарських товаровиробників	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 9. Рентні платежі	6	-	2	4	6	-	-	6
Тема 10. Майнове оподаткування	6	2	-	4	6	-	-	6
Тема 11. Місцеві та інші податки і збори	6	-	-	6	6	-	-	6
Тема 12. Податкові органи. Податкова політика України	6	-	-	6	6	-	-	6
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	40	-	-	40
Усього годин	90	16	14	60	90	4	2	84

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти (ОО_б.д_2021, ОО_б.з_2021)

Теми занять	Програмні результати навчання				Разом
	ПР02	ПР03	ПР06	ПР07	
Тема 1. Сутність і види податків. Податкова система України	+	+	+	+	4
Тема 2. Податок на додану вартість	+	+	+	+	4
Тема 3. Акцизний податок	+	+	+	+	4
Тема 4. Мито	+	+	+	+	4
Тема 5. Податок на прибуток підприємств	+	+	+	+	4
Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб	+	+	+	+	4
Тема 7. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємництва	+	+	+	+	4
Тема 8. Єдиний податок для сільськогосподарських товаровиробників	+	+	+	+	4
Тема 9. Рентні платежі	+	+	+	+	4
Тема 10. Майнове оподаткування	+	+	+	+	4
Тема 11. Місцеві та інші податки і збори	+	+	+	+	4
Тема 12. Податкові органи. Податкова політика України	+	+	+	+	4
Разом	12	12	12	12	48
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	25	25	25	25	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	12	12	12	12	60

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.	25	25	15
ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.	25	25	15
ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	25	25	15
ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.	25	25	15
Разом	100	100	60

ПОЛІТИКА ВПЛИВУ НА ЗАСВОЄННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Мета дисципліни: вивчення фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості національного продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

Завдання дисципліни: засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування, діяльності податкових органів.

Загальні (ЗК)

Компетентності

Фахові (спеціальні) (ФК)

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.
СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

Програмні результати навчання

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.
ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання *ОО б.д. 2021*

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи (виконання практ.завд) ¹	контрольна робота ²	
Тема 1. Сутність і види податків. Податкова система України	-	-	20	24	-
Тема 2. Податок на додану вартість	4	4			8
Тема 3. Акцизний податок	4	4			8
Тема 4. Мито	-	-			-
Тема 5. Податок на прибуток підприємств	4	4			8
Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб	4	4			8
Тема 7. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємництва	4	4			8
Тема 8. Єдиний податок для сільськогосподарських товаровиробників	4	4			8
Тема 9. Рентні платежі	4	4			8
Тема 10. Майнове оподаткування	-	-			-
Тема 11. Місцеві та інші податки і збори	-	-			-
Тема 12. Податкові органи. Податкова політика України	-	-			-
Виконання завдань самостійної роботи (практичних завдань) (теми 2-11)	-	-	20		
Підсумкова контрольна робота (теми 1-12)	-	-	-	24	
Разом	28	28	20	24	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи по темах 2-11 навчальної дисципліни (за кожен тему отримуючи максимум 2 бали, при цьому бали виставляються сумарно окремою позицією наприкінці семестру;

² протягом семестру передбачено написання однієї контрольної роботи (максимум 24 бали), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру.

Заочна форма навчання *ОО б.з. 2021*

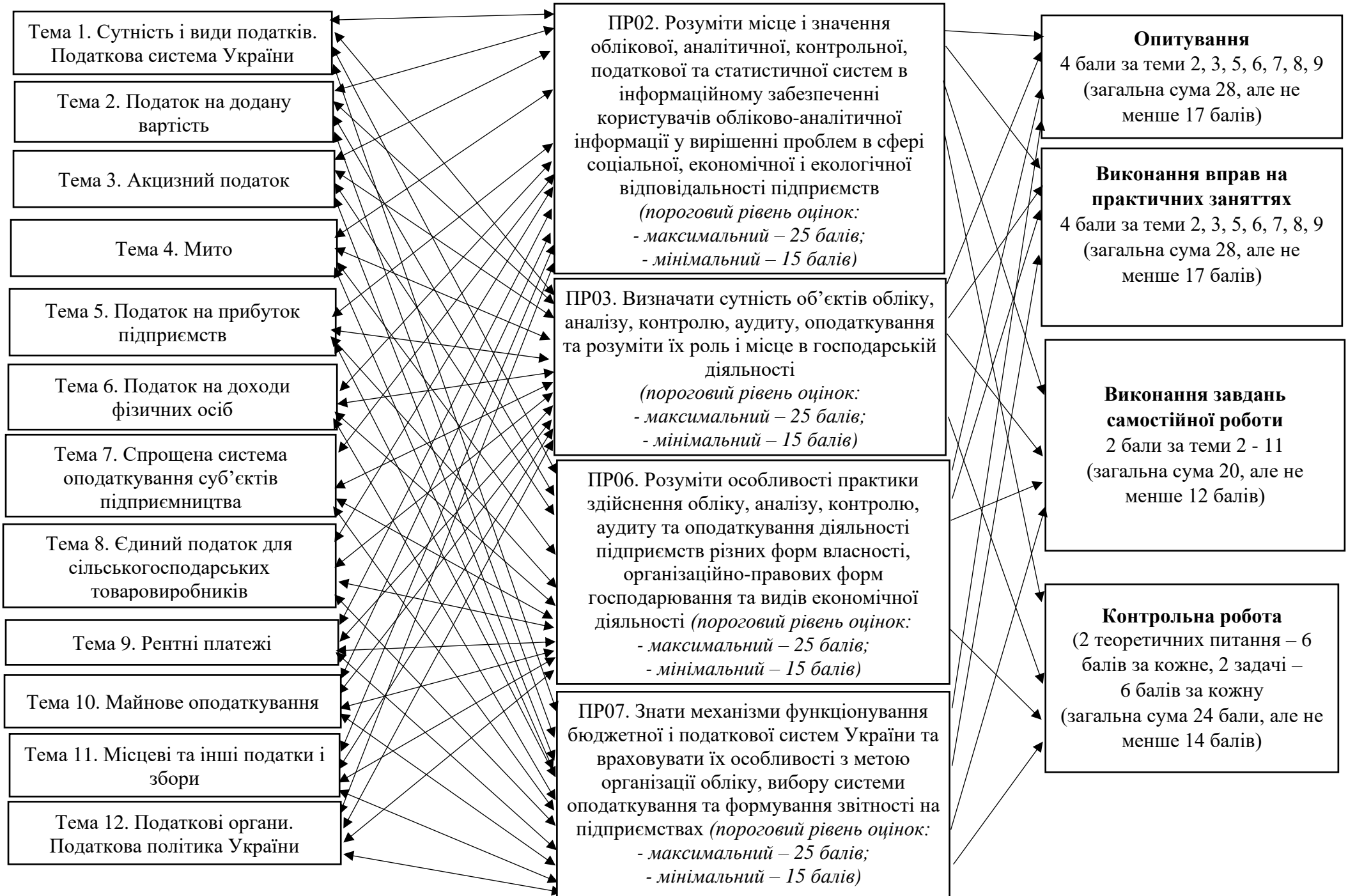
Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи (виконання прак.завд) ¹	виконання індивідуального завдання (контрольна робота) ²	
Тема 1. Сутність і види податків. Податкова система України	-	-			-
Тема 2. Податок на додану вартість	-	-			-
Тема 3. Акцизний податок	-	-			-
Тема 4. Мито	-	-			-
Тема 5. Податок на прибуток підприємств	20	20			40
Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб	-	-			-
Тема 7. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємництва	-	-			-
Тема 8. Єдиний податок для сільськогосподарських товаровиробників	-	-			-
Тема 9. Рентні платежі	-	-			-
Тема 10. Майнове оподаткування	-	-			-
Тема 11. Місцеві та інші податки і збори	-	-			-
Тема 12. Податкові органи. Податкова політика України	-	-			-
Виконання завдань самостійної роботи (практичних завдань) (теми 2-11)	-	-	20		20
Виконання індивідуального завдання контрольна робота	-	-	-	40	40
Разом	20	20	20	40	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи по темах 1-11 навчальної дисципліни (за кожен тему отримуючи максимум 2 бали, при цьому бали виставляються сумарно окремою позицією наприкінці семестру);

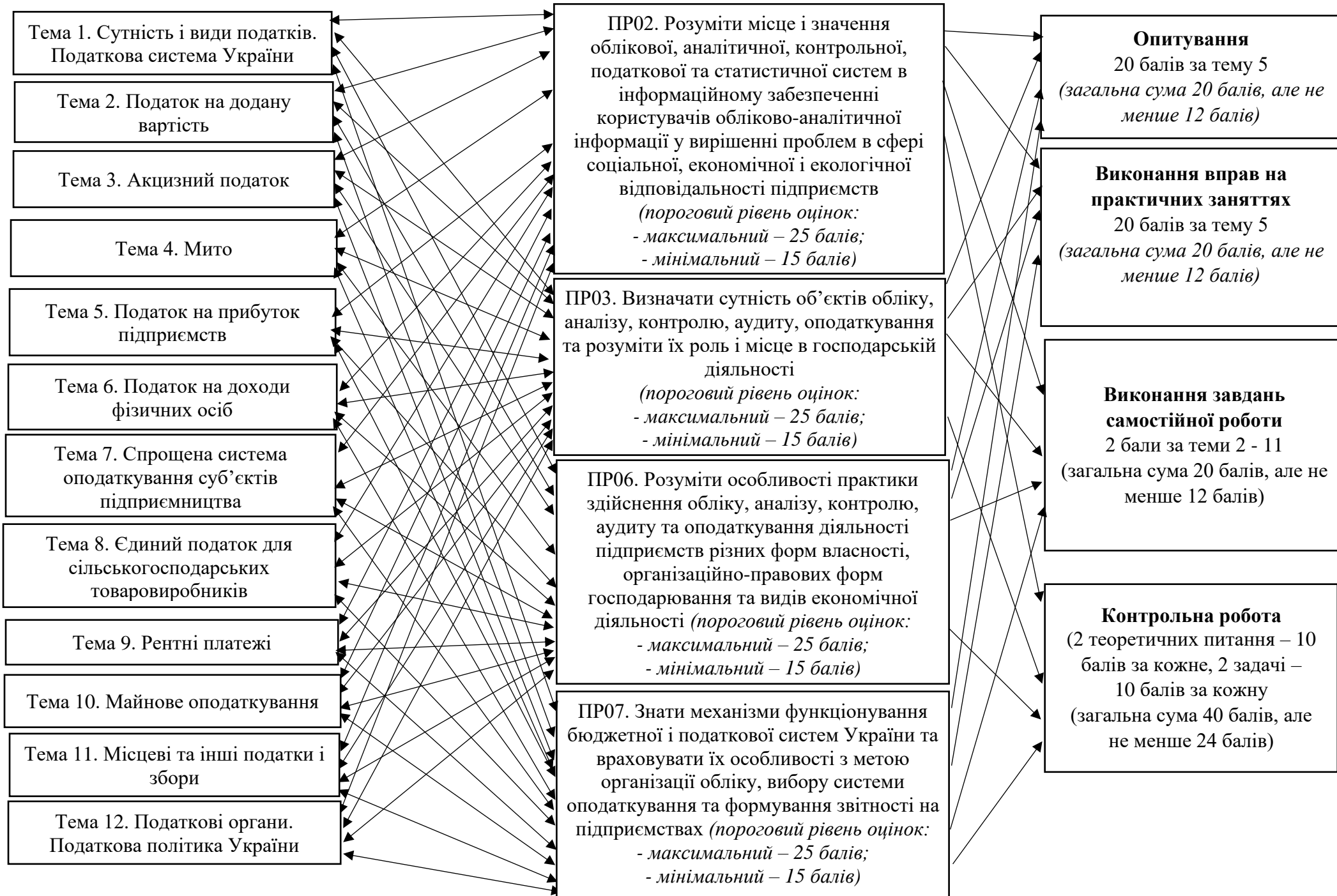
² протягом семестру (у міжсесійний період) передбачено виконання індивідуального завдання (контрольної роботи, яка містить 2 теоретичні питання та 2 задачі) (максимум 40 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру.

Структура курсу та система оцінювання (денна форма навчання)

Структура курсу та система оцінювання (заочна форма навчання)

Шкала оцінювання ЄКТС та 4-бальна шкала

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 4-бальною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незараховано
1 – 34	F	

Основні:

1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Безкровний О. В., Дорошенко О. О. Податкова система: навчальний посібник. Полтава: ПДАА, 2018. 361 с.
2. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Безкровний О. В., Мисник Т. Г., Дорошенко О. О. Податкові відносини суб'єктів підприємництва : управління та адміністрування : навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2017. 473 с.
3. Дорошенко О. О., Безкровний О. В. Податкова система [навчально-методичний посібник для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни; 7-ме вид. доп. і перероб.]. Полтава :ПДАА,2020. 193 с.
4. Податковий кодекс України [від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI] зі змінами і доповненнями // zakon.rada.gov.ua.
5. Хомутенко В. П., Луценко І. С., Хомутенко А. В., Волкова О. Г. Оподаткування суб'єктів господарювання : навч. посіб. Одеса: ВМВ, 2014. 418 с.

Допоміжні:

6. Адміністрування податків, зборів, платежів : навч. посіб. / [В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко]; за заг. ред. В. П. Хомутенко. Одеса : Атлант, 2015. 314 с.
7. Азізова К. Е. Спрощена система оподаткування у розвитку аграрного сектору. *Економіка АПК*. 2015. № 6. 78 с.
8. Альошкіна Н. Податкова пільга: загальні правила. *Податки та бухгалтерський облік*. 2016. № 86.
9. Андрущенко В. Л., Варналій З. С., Прокопенко І. А., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних держав : навч. посіб. Київ : КондорВидавництво, 2012. 222 с.
10. Баранова В. Г., Дубовик О. Ю., Хомутенко В. П. Податкова система : навч. посіб.; за ред. В. Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.
11. Безкровний О. В., Мисник Т. Г., Романченко Ю. О. Податкові ризики: характеристика та шляхи мінімізації. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 6 (180). С. 158 – 166.
12. Безкровний О. В. Сучасні особливості адміністрування податку на додану вартість в Україні та світі [Електронний ресурс]. *Економіка та суспільство*. 2017. № 10. URL: <http://economyandsociety.in.ua>.
13. Безкровний О. В. Оподаткування малого та середнього бізнесу – від історії виникнення до сучасних перспектив розвитку [Електронний ресурс]. *Східна*

Європа: економіка, бізнес та управління. 2017. № 6 (11). URL: <http://easterneurope/11-2017-ukr>.

14. Безкровний О. В. Історична ретроспектива розвитку податкових відносин в Україні та світі [Електронний ресурс]. *Економіка та суспільство.* 2018. № 14. URL: <http://economyandsociety.in.ua>.

15. Безкровний О. В. Податкові пільги: сутність та сучасні підходи до ідентифікації і застосування. *Інфраструктура ринку.* 2020. № 42. URL: <http://market-infr.od.ua/uk/42-2020>.

16. Герасимчук Л. С. Оподаткування малого бізнесу в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс]. *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ,* Серія: Економічні науки. 2013. № 5. URL: <http://bulletin.uabs.edu.ua/store/eco/2013/9bb21bdf473e489febadd99ec20ce45b.pdf>.

17. Дорошенко О. О., Безкровний О. В. Звітність по податкових платежах: матеріали індивідуальних завдань для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування [4-те вид., доп. і перероб.]. Полтава: ПДАА, 2020. 60 с.

18. Дорошенко О. О., Ястребов Ю. Ю. Визначення впливу бюджетної та фіскальної політики держави на ефективність фінансово-господарської діяльності підприємств. *Агросвіт.* Київ : ТОВ «ДСК Центр». 2015. № 21. С. 59 – 61.

19. Дорошенко О. О., Безкровний О. В. Становлення та розвиток прибуткового оподаткування фізичних осіб. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії.* Вип. 1(10). Економічні науки. Полтава : ПДАА. 2015. С. 91 – 97.

20. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Демидович В. В. Адміністрування податків : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2013. 290 с.

21. Квочкіна С. Зміни в законодавстві – 2017. *Вісник ДФСУ: право знає все про податки та збори.* 2017. № 1-2. С. 2 – 12.

22. Кізіма А., Кушнірик І. Спеціальні податкові режими як інструмент податкового регулювання. *Галицький економічний вісник.* 2009. № 1. С. 117 – 127.

23. Кміть В. М., Судомир М. Б. Переваги та недоліки функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні. *Інноваційна економіка : всеукр. наук.-виробн. журн.* 2013. С. 57 – 62.

24. Михальчинець Г. Т. Оподаткування малого бізнесу як напрям розвитку підприємництва в Україні. *Молодий вчений.* 2014. № 11. С. 79 – 83.

25. Панасюк О. В. Перспективи удосконалення альтернативних режимів оподаткування в Україні. *Ефективна економіка.* 2015. № 5 [Електронний ресурс]. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>.

26. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. Андрущенка В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 416 с.

27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» № 290 від 29 лист. 1999 р. затв. Міністерством фінансів України / [Електронний ресурс] / Верховна рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» № 318 від 31 груд. 1999 р. затв. Міністерством фінансів України / [Електронний ресурс] / Верховна рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

29. Пушкарева В. М. История финансовой мысли и политики налогов : [учеб. пособ.]. М. : Финансы и статистика, 2003. 256 с.

30. Свищук А. С. Роль та місце оподаткування у фінансовому регулюванні економіки. *Економіка та держава*. 2014. № 1. С. 64 – 68.

31. Сенчуков В. О. Оптимальна система оподаткування : зарубіжний досвід / В. *Економіка України*. 2007. № 3. С. 48 – 55.

32. Слатвінська М. О. Зарубіжний досвід оподаткування малого та середнього бізнесу. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції *Забезпечення сталого розвитку економіки на макро- та мікрорівнях*, 12-13 лютого 2011 р. Одеса: ГО «Центр економічних досліджень та розвитку», 2011. С. 116-118.

33. Фінашко В. І. Спрощена система оподаткування. *Вісник податкової служби України*, 2015. № 28 (600). С. 16 – 17.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу <http://rada.gov.ua>.

2. Сайт Державної податкової служби України. Режим доступу <https://tax.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Держкомстату України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу <http://www.kmu.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. Режим доступу <http://www.minfin.gov.ua>.